

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **H. M.**
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem v Praze 1, Opletalova 25
adresa pro doručování: AK Čechovský & Václavek, s. r. o.
Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**
Olšanská 2, P. O. Box 78, Praha 3

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2022, č. j. CPR-33944-4/ČJ-2022-930310-V234,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 12. 9. 2022, čj. KRPA-297007-6/ČJ-2022-000022-50, kterým mu byla

uložena povinnost dle ustanovení § 50a odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), opustit území členských států Evropské unie.

II. Shrnutí žalobních bodů

2. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Dle jeho názoru žalovaný nezjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, následně nesprávným a v konkrétní situaci žalobce nepřiléhavým způsobem aplikoval zákonná ustanovení a dopustil se zásadních chyb v aplikaci a výkladu právních norem, čímž zatížil své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností. Svoje námitky žalobce soustředil do následujících dvou žalobních bodů:

Nedostatečně zjištěný skutkový stav věci

3. Žalobce je přesvědčen, že správnímu orgánu I. stupně poskytl veškerou nezbytnou součinnost, aby mohl být objasněn skutkový stav v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když v rámci podání vysvětlení označil skutečnosti i osoby, které svědčí v jeho prospěch. Správní orgán I. stupně však v rozporu se svou povinností zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, učinil svá skutková zjištění na základě podaného vysvětlení žalobce a provedených lustrací, aniž by provedl nezbytné důkazy ke zjištění a posouzení intenzity zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i jeho rodinných příslušníků. Na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu pak dospěl k nesprávnému závěru o přiměřenosti svého rozhodnutí z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života žalobce. V této souvislosti žalobce upozornil na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 16. 10. 2019, čj. 7 Azs 374/2018-28, v němž uvedený soud uvedl: *„Na stranu druhou však musí být závěry o přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince, jemuž je povinnost opustit území ukládána (v daném případě stěžovatelky), opřeny o dostatečně zjištěný skutkový stav a reflektovat individuální, a zde do značné míry výjimečné a atypické, okolnosti posuzované věci.“* Dle žalobce nezákonný postup správního orgánu I. stupně aproboval i žalovaný, a to aniž by se dostatečným způsobem vypořádal s námitkami uplatněnými v odvolání.
4. Žalobce poukázal na to, že protože je dané řízení vedeno z úřední povinnosti, koresponduje s porušením ustanovení § 3 správního řádu zároveň porušení ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu, když správní orgán byl bez jakýchkoliv návrhů povinen zjistit všechny rozhodné okolnosti případu, a to i ty, které svědčí ve prospěch žalobce. Správní orgán I. stupně však nedostal této své povinnosti, čímž byly porušeny i další zásady správního řízení, především pak zásady obsažené v ustanovení § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu, protože správní orgány nepřihlíděly ke specifickým okolnostem řešeného případu a už vůbec nešetřily oprávněné zájmy žalobce. Zejména pak má žalobce za to, že ačkoliv k tomu byly správní orgány povinny, zcela nedostačujícím způsobem vzaly v potaz oprávněné zájmy žalobce a celé jeho rodiny, když již na základě podaného vysvětlení, případně později odvolání, v němž žalobce svou situaci podrobněji rozvedl, muselo být zřejmé, že napadaným rozhodnutím bude do jeho soukromého a rodinného života zasaženo značným způsobem. Měl proto ve smyslu relevantní judikatury ESLP vážit, zda zájem státu na tom, aby žalobce opustil území v tomto konkrétním

a individuálním případě, převáží nad zájmem žalobce na ochraně jeho soukromého a rodinného života.

5. Dle žalobce správní orgán I. stupně v tomto směru neprovedl dokazování nezbytné ke zjištění všech skutkových okolností svědčících v jeho prospěch, v důsledku čehož nemohl ani následně řádně poměřovat zájem státu na opuštění území členských států Evropské unie cizincem se zájmem na respektování jeho soukromého a rodinného života. Dle žalobce tak došlo k porušení ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců a mezinárodních úmluv, jimiž je Česká republika vázána, a to konkrétně k porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy zároveň došlo k porušení ústavního pořádku České republiky, neboť ze strany správních orgánů bylo jednáno v rozporu s článkem 1 odst. 2 a článkem 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, stejně jako v rozporu s čl. 10 odst. 2 a čl. 32 Listiny základních práv a svobod.
6. Žalobce vyslovil přesvědčení, že ze strany správních orgánů došlo pouze k formálnímu shrnutí skutkových zjištění, která se však mnohdy neopírají o relevantní důkazy, přičemž z těchto skutkových zjištění, která nemají dostatečnou oporu ve spisu, správní orgány dovozovaly své nesprávné závěry. Konkrétně má žalobce na mysli například skutečnost, že ačkoliv správní orgán I. stupně i žalovaný, měl povědomí o minulém řízení o mezinárodní ochraně žalobce, uzavřel, že jeho v odvolání tvrzení skutečnosti nejsou ničím podloženy a že mezinárodní ochrana nebyla žalobci ani členům jeho rodiny udělena. Ačkoliv žalobci mezinárodní ochrana skutečně udělena nebyla, poukazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 9 Azs 133/2018-93, ze kterého vyplývá, že intenzita pronásledování rodiny mohla dosáhnout takové úrovně, pro kterou by bylo na místě mezinárodní ochranu přiznat. Mezinárodní ochrana následně nebyla udělena v navazujícím novém řízení toliko z důvodu změny politické situace v Arménii. Touto skutečností se však žalovaný vůbec nezabýval a stejně tak se nezabýval otázkou, zda nejsou v případě žalobce dány důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.
7. Žalobce vyslovil nesouhlas i s argumentací žalovaného, že se do situace, kvůli které s ním je řízení vedeno, dostal vlastním zaviněním, protože se aktivně nesnažil svou pobytovou situaci na území řešit. Již v době zahájení předmětného řízení byla ve věci jeho trvalého pobytu na území ČR podána nadepsanému soudu žaloba s návrhem na přiznání odkladného účinku, který nakonec přiznán byl, což žalobci umožnilo podat žádost o vízum strpění, o které nebylo do dnešního dne rozhodnuto. Není tedy pravdou, že žalobce svou pobytovou situaci na území aktivně neřeší a nesnažil se neoprávněnému pobytu na území předejít.
8. Žalobce dále poukázal na konstatování žalovaného, že je možné, že účastník řízení v ČR ukončil studium maturitní zkouškou, avšak že vykonání maturitní zkoušky neznamena, že zlegalizuje jeho nelegální pobyt v ČR s tím, že jej toto konstatování utvrdilo v přesvědčení, že se správní orgány v jeho věci nezabývaly jeho soukromým a rodinným životem, neboť složení maturitní zkoušky v ČR nikdy netvrdil, protože je teprve studentem maturitního ročníku a tuto skutečnost uváděl z toho důvodu, že by bylo v důsledku jeho povinnosti opustit území narušeno jeho vzdělávání a příprava k maturitní zkoušce.
9. Žalobce dále uvedl, že v rámci odvolání odkazoval na protokol o podání vysvětlení svého otce_v souběžně vedeném řízení pod čj. KRPA-296961-5/ČJ-2022-000022-50, ve kterém

otec konkrétněji tvrdil okolnosti, v důsledku kterých by mohlo dojít k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i ostatních členů jeho rodiny. Ani touto námitkou se žalovaný nezabýval a nezabýval se ani skutečnostmi v tomto vysvětlení uvedenými, což je rovněž v rozporu jak se zásadou vyšetřovací, tak se zásadou materiální pravdy. V této souvislosti žalobce zopakoval, že rozhodnutí obou správních nejsou opřena o dostatečně zjištěný skutkový stav. Žalobcův otec v rámci podaného vysvětlení, resp. žalobce v rámci odvolání, výslovně uvedl skutečnosti svědčící o nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie do soukromého a rodinného života žalobce a celé jeho rodiny. Správní orgány však nevěnovaly těmto tvrzením a námitkám žalobce žádnou pozornost a intenzitou zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků se blíže nezabývaly, respektive neprovedly v tomto směru nezbytné dokazování. Namísto toho se soustředily na skutečnosti svědčící toliko v neprospěch žalobce.

10. Tuto argumentaci žalobce podpořil odkazem na to, že v souběžně probíhajícím řízení (právně i skutkově takřka totožném) s jeho otcem vydal žalovaný dne 8. 12. 2022 rozhodnutí čj. CPR-34694-3/ČJ-2022-930310-V249, kterým rozhodnutí o jeho povinnosti opustit území členských států EU zrušil a nařídil správnímu orgánu I. stupně doplnit chybějící podklady pro řádné zhodnocení přiměřenosti a následně toto hodnocení řádně provést. Žalovaný navíc v případě otce žalobce uvedl, že odůvodnění správního orgánu I. stupně je povětšinou zcela obecné a použitelné na jakéhokoli neoprávněně pobývajícího cizince.

Absence posouzení přiměřenosti

11. Žalobce dále namítl, že správní orgány na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nedostatečného posouzení intenzity zásahu do jeho soukromého a rodinného života i jeho rodinných příslušníků následně posoudily přiměřenost svého rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod pouze rámcově, v důsledku čehož jsou jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná. Dle žalobce celé odůvodnění posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života správním orgánem I. stupně spočívá v konstatování, že povinnost opustit území členských států EU je mírnějším opatřením než správní vyhoštění a není spojeno s negativními omezeními do budoucna. A uvedl, že není možné, aby na základě posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí vzniklo cizinci pobytové oprávnění. Dále se posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce vůbec nezabýval. Takto nedostatečné posouzení přiměřenosti následně aproboval žalovaný v napadeném rozhodnutí.
12. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2019, čj. 7 Azs 374/2018-28, podle kterého je „vedle toho nicméně třeba zvážit, zda i přes absenci zákazu vstupu cizince na území ČR nebude rozhodnutí o povinnosti opustit území vzhledem ke konkrétním skutkovým okolnostem soukromého a rodinného života daného cizince nepřiměřeně tvrdé.“ Poukázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, čj. 8 Azs 290/2018-27, dle kterého „jsou správní orgány povinny se i po přijetí novely č. 222/2017 Sb. zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území (dle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců) do soukromého a rodinného života cizince.“ Této povinnosti dle názoru žalobce ani jeden ze správních orgánů v jeho věci rozhodujících, nedostál. S ohledem na citované rozsudky Nejvyššího správního soudu i skutkové okolnosti případu zdůraznil, že v napadeném rozhodnutí, resp. v řízení, které

vydání napadeného rozhodnutí předcházelo, došlo právě k takovým pochybením, která Nejvyšší správní soud označil jako nepřipustná.

13. Žalobce uzavřel, že správní orgány zatížily svá rozhodnutí vadou nezákonnosti, když nedostatečně přezkoumaly přiměřenost právě ve vztahu k rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území členských států Evropské unie ve smyslu ustanovení § 50a zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k nedostatečnému posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, resp. k jeho takřka úplné absenci, se žalobce domnívá, že napadané rozhodnutí je zároveň nepřezkoumatelné.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

14. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný zcela odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. Dodal, že dne 19. 12. 2022 bylo žalobci uděleno vízum za účelem strpění s platností od 19. 12. 2022 do 21. 2. 2023, byl mu tak *de facto* jeho pobyt v ČR legalizován, a není povinen z území členských států EU vycestovat. Dle žalovaného je proto nadbytečné vyjadřovat se k žalobním námitkám, neboť žalobce v současné době disponuje pobytovým statutem v ČR.

IV. Jednání soudu

15. Při jednání soudu konaném dne 15. 3. 2023 zástupkyně žalobce zopakovala žalobní argumentaci, poukázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2022, čj. 20 A 86/2021-51, a v podrobnostech pak odkázala na písemné vyhotovení žaloby. K důkazu navrhla a předložila rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2022 týkající se matky žalobce, jímž bylo zrušeno rozhodnutí o jí uložené povinnosti opustit území členských států Evropské unie.
16. Soud při jednání přistoupil k ověření některých skutkových otázek a doplnil dokazování o žalobcem k žalobě přiložené rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2022 týkající se otce žalobce a o při jednání předložené rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2022 týkající se matky žalobce, kterými byla zrušena prvostupňová rozhodnutí, kterými jim byla obdobně jako žalobci uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie.
17. Žalovaný se z účasti na jednání omluvil.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Po prostudování předloženého správního spisu a projednání věci při nařízeném jednání, při kterém ověřil některé skutkové otázky a doplnil dokazování, dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
19. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že se žalobce dne 12. 9. 2022 dostavil na odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, odbor cizinecké policie, Krajské ředitelství policie hl. m. Praha, k vyřízení svého pobytu na území ČR, o čemž byl sepsán téhož dne úřední záznam. V něm je zaznamenáno, že žalobce předložil hraniční průvodku s výjezdním příkazem vydaným na 30 dní s platností od 12. 8. do 10. 9. 2022. Tím bylo zjištěno, že se na území ČR nachází od 11. 9. 2022, tj. dva dny

nelegálně. Správní orgán provedl lustrace v IS PČR, z nichž bylo zjištěno, že žalobce dne 6. 9. 2022 požádal o vízum strpění na území.

20. Téhož dne 12. 9. 2022 byl se žalobcem sepsán protokol o podání vysvětlení, a to za přítomnosti zmocněného zástupce. Do protokolu se žalobce vyjádřil ke svému pobytu, uvedl, že do Schengenského prostoru přicestoval v roce 2015 na základě víza, že přicestoval se svojí rodinou (matkou, otcem a bratrem). V roce 2016 požádali v ČR o azyl, konečným rozhodnutím v lednu 2022 mu však azyl udělen nebyl. V únoru 2022 podal žádost o trvalý pobyt, ta byla zamítnuta a zamítnuta byla i žádost o vízum za účelem strpění. Výjezdní příkaz mu byl udělen s platností od 12. 8. 2022 do 10. 9. 2022. Dále uvedl, že dne 6. 9. 2022 podal žádost o vízum za účelem strpění a o něm nebylo dosud rozhodnuto. Proto se dostavil na PČR, aby svoji situaci řešil, přičemž si nebyl vědom toho, že jej tato žádost neopravňuje k pobytu na území. Dodal, že jeho rodina je ve stejném postavení jako on, neboť všechny žádosti podávali společně. K rodinným vazbám uvedl, že je svobodný a bezdětný. V ČR pobývá se svojí rodinou, tj. matkou otcem a bratrem, ostatní rodinné příslušníky má v Arménii. V ČR studuje 4. ročník Umělecké průmyslové školy v Turnově. K dotazu správního orgánu, zda mu hrozí nějaké nebezpečí v zemi původu, uvedl, že jeho matka měla v roce 2013 nebo 2014 v Arménii problémy kvůli politickým aktivitám, a obává se, že by mohly zasáhnout i jeho bezpečnost.
21. Krajský soud posoudil žalobu v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s dispoziční zásadou, kterou je správní soudnictví ovládáno, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 71 odst. 1 a 2 a § 75 odst. 1 s. ř. s.)
22. Nejprve se krajský soud v obecné rovině zabýval žalobní námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, která by byla sama o sobě v případě její úspěšnosti způsobila zrušit žalované rozhodnutí bez dalšího. Žalobce označil napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatečné posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života.
23. Nepřezkoumatelné může být rozhodnutí pro nedostatek důvodů anebo pro nesrozumitelnost. K otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí se opakovaně vyjadřuje judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu. Platí, že nepřezkoumatelné rozhodnutí zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné je zrušit. Lze poukázat např. na rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130 (všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), uveřejněný pod č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, který za rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. považuje „zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné“. Dále pak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 2. 2019, čj. 8 Afs 267/2017-38, uvedl, že „nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Není přípustné institut

nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.“ Tedy ani skutečnost, že správní orgány nereagují ve svých rozhodnutích explicitně na každou dílčí námitku a argument účastníka řízení, nemůže vést k nepřezkoumatelnosti jejich rozhodnutí. Nadto jako vypořádání se s konkrétní námitkou lze považovat i odlišný, odůvodněný názor správního orgánu v odůvodnění rozhodnutí, čímž se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá.

24. Krajský soud neshledal, že by napadené rozhodnutí takovými zásadními vadami trpělo. Žalobou napadené rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím správního orgánu I. stupně (neboť s ním tvoří jeden celek) je ve smyslu shora uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu přezkoumatelné, neboť z rozhodnutí správních orgánů je zjistitelné, o čem i jak rozhodly, jsou zjistitelné i důvody, pro něž byly vydány. Z rozhodnutí je rovněž zřejmé, jaký skutkový stav vzaly správní orgány za rozhodný a jak uvažily o pro věc podstatných skutečnostech. Námitkami žalobce se žalovaný v zásadě zabýval (k tomu pak podrobněji níže).
25. Nutno sice připustit, že hodnocení přiměřenosti podle § 174a zákona o pobytu cizinců správními orgány v přezkoumávaných rozhodnutích lze hodnotit v konkrétnostech jako méně podrobné, nicméně nelze učinit závěr o jejich nepřezkoumatelnosti. Krajský soud má současně zato, že na hodnocení přiměřenosti v rámci řízení o povinnosti opustit území nejsou a nemohou být kladeny stejné nároky jako na hodnocení v řízení o správním vyhoštění, které má pro cizince dalekosáhlejší a mnohem závažnější důsledky.
26. Předmětem nyní posuzované věci je rozhodnutí, jímž byla žalobci uložena povinnost opustit území České.
27. Dle ustanovení § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců vydá policie rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie *cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění.*
28. Dle odst. 5 téhož ustanovení je *v řízení o povinnosti opustit území nebo území členských států Evropské unie vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení.*
29. Rozhodnutí o povinnosti opustit území bylo do ustanovení § 50a zákona o pobytu cizinců zavedeno zákonem č. 427/2010 Sb., a podle důvodové zprávy se tímto rozhodnutím „deklaruje neoprávněný pobyt cizince na území a ukládá povinnost opustit ve stanovené době území České republiky, aniž by za neoprávněný pobyt byla cizinci stanovena sankce v podobě zákazu vstupu“. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2018, čj. 1 Azs 296/2018-35 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), je rozhodnutí o povinnosti opustit území „v podstatě nejmírnějším opatřením pro cizince neoprávněně pobývající na území ČR. Na rozdíl od správního vyhoštění zde totiž nejsou stanovena žádná negativní omezení do budoucna v podobě zákazu vstupu na území ČR po určitou dobu.“

30. V projednávané věci není mezi účastníky sporu o tom, že dne 12. 9. 2022, kdy se žalobce dostavil ke správnímu orgánu k řešení své situace, již pobýval na území ČR neoprávněně, a to od 11. 9. 2022, neboť mu byl dne 12. 8. 2022 vydán výjezdní příkaz s platností do 10. 9. 2022, na základě něhož měl nejpozději do tohoto data vycestovat z území členských států EU. Na tom nemohla nic změnit ani jeho žádost o udělení víza za účelem strpění podaná dne 6. 9. 2022, neboť taková žádost nezakládá fikci pobytu.
31. Žalobce namítá zejména nedostatečné posouzení přiměřenosti napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života a správním orgánům vytýká, že pouze formálně shrnuly skutková zjištění, která se však mnohdy neopírají o relevantní důkazy, a z těchto skutkových zjištění dovozovaly nesprávné závěry.
32. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
33. Ačkoliv je v § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců výslovně uvedeno, že *přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví*, a u institutu povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců tato povinnost výslovně stanovena není, dospěla judikatura správních soudů ke konstantnímu závěru, že přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života je třeba posuzovat i v případě rozhodnutí dle § 50a zákona o pobytu cizinců, byť to u tohoto institutu zákon o pobytu cizinců výslovně neupravuje (srov. např. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, čj. 7 Azs 24/2017-29). V daném případě se správní orgány otázkou posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území ČR do soukromého a rodinného života žalobce zabývaly.
34. Žalovaný správně připomněl, že rozhodnutí o povinnosti opustit území je ve své podstatě nejmírnějším opatřením pro cizince neoprávněně pobývajícího na území České republiky. Na rozdíl od správního vyhoštění totiž nejsou tímto opatřením stanovena žádná omezení do budoucna. Dopad povinnosti opustit území do soukromého a rodinného života je tak výrazně méně intenzivní. V této souvislosti žalovaný vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, čj. 1 Azs 296/2018-35, v němž tento soud konstatoval mimo jiné i to, že *„samotná existence rodinných vazeb cizince na území České republiky bez dalšího neznamená, že by stanovení povinnosti opustit území představovalo zásah do jeho soukromého a rodinného života, který by byl svou intenzitou nepřiměřený. Nepřiměřenost zásahu do této sféry bude zpravidla shledána jen ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území České republiky“*.
35. Není sporu o tom, že rozhodnutí, které žalobci ukládá povinnost opustit území ČR, jednoznačně zasahuje do jeho soukromého a rodinného života. Zásadní v projednávané věci je, zda požadavek, aby žalobce vycestoval z území České republiky a obstaral si ve svém domovském státě platný pobytový titul, představuje takový dopad do jeho soukromého a rodinného života, který lze považovat za nepřiměřený.

36. Správní orgán I. stupně ke zhodnocení osobních poměrů žalobce uvedl (viz strana 3 jeho rozhodnutí), že je svobodný, bezdětný, že na území ČR přicestoval v roce 2016 se svojí matkou, otcem a bratrem, kteří se po společné žádosti o trvalý pobyt, jež jim byla zamítnuta, dostali do stejné pobytové situace jako žalobce. Dále správní orgán uvedl, že v zemi původu má žalobce zbytek své rodiny, je dospělý, zdravý, je schopen se sám o sebe postarat a v ČR studuje ve čtvrtém ročníku střední umělecké školy, přičemž může studium přerušit a po získání pobytového oprávnění ve studiu pokračovat. Při tomto hodnocení správní orgán vycházel zejména z podání vysvětlení žalobce dne 12. 9. 2022. K obavě žalobce z návratu do domovské země z důvodu politických aktivit jeho matky správní orgán uvedl, že se jedná o domněnky nepodložené žádnými faktickými skutečnostmi, které by obavy potvrzovaly, přičemž současně zmínil, že se žalobcem bylo vedeno azylové řízení a po jeho ukončení pobýval v ČR na základě podané žádosti o trvalý pobyt, který byl zamítnut. Vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU pak dále odůvodnil tím, že jde o mírnější opatření než rozhodnutí o správním vyhoštění a vůbec nejmírnějším opatřením, které lze za dané situace přijmout; že mimo povinnosti vycestovat není spojeno s žádnými negativními omezeními do budoucna, které by měly přímo vliv na nemožnost získat vízum či povolení k pobytu; že nezakládá důvod pro zařazení žalobce do IS SIS a neobsahuje ani zákaz vstupu na území ČR a členských států uplatňujících návratovou směrnici 2008/115/ES; že rozhodnutí umožňuje, aby si žalobce ještě na území ČR (v době stanovené k vycestování) vyřídil pobytový status, je-li k tomu oprávněn; že rozhodnutí je pouze „donucovacím“ prostředkem k tomu, aby svůj pobyt na území ČR uvedl do souladu se zákonem; a že toto rozhodnutí je proto opatřením způsobitelným zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, aby se na území ČR zdržovali pouze legálně pobývajícím cizinci, když by vydání rozhodnutí o správním vyhoštění bylo opatřením zřejmě nepřiměřeným (viz strana 4 rozhodnutí).
37. Žalovaný pak ve svém rozhodnutí zopakoval nebo odkázal na některé argumenty správního orgánu I. stupně a rovněž připomněl mírnost opatření předmětného rozhodnutí. Zdůraznil, že nepřiměřenost předmětného rozhodnutí by mohla být shledána pouze ve výjimečné situaci. Proto dle jeho názoru rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území koresponduje jak s rozhodovací praxí správních orgánů v obdobných případech, tak i s rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu. K otázce přiměřenosti rozhodnutí uvedl, že rodinné vazby žalobce nikdo nepopírá, že má na území ČR otce, matku a sourozence, avšak ani že oni nedisponují pobytovým oprávněním v ČR ani v rámci EU (strana 7 a 8 napadeného rozhodnutí). Vyjádřil se k namítané nemožnosti vycestovat do Arménie s odkazem na ukončené azylové řízení (strana 8 napadeného rozhodnutí), zmínil studium žalobce (strana 8) a vyjádřil se k otázce dokazování v tomto řízení s tím, že je na účastníku řízení, aby přesvědčivým způsobem tvrdil skutečnosti svědčící v jeho prospěch, příp. aby nabídl důkazy (viz strana 9 a 10 napadeného rozhodnutí).
38. Krajský soud proto nesouhlasí s žalobcem, že by celé odůvodnění posouzení přiměřenosti prvostupňového orgánu spočívalo pouze a jen v konstatování, že „povinnost opustit území členských států EU je mírnějším opatřením než správní vyhoštění, není spojeno s negativními omezeními do budoucna a není možné, aby na základě posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí vzniklo cizinci pobytové oprávnění“, a že takovéto nedostatečné posouzení přiměřenosti následně aproboval žalovaný. Správní orgány (jak je uvedeno výše) provedly posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a

rodinného života žalobce i se zohledněním jeho konkrétní osobní situace v návaznosti na požadavky § 174a zákona o pobytu cizinců, byť si lze představit podrobnější hodnocení. Vyhodnotily však, že negativní dopady prvostupňového rozhodnutí jsou adekvátními ve vztahu zájmům státu, aby se na jeho území zdržovali pouze cizinci s platným pobytovým oprávněním.

39. V souvislosti s nedostatečným posouzením přiměřenosti napadeného rozhodnutí žalobce namítal i nedostatečné zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť správní orgán I. stupně svá skutková zjištění na základě podaného vysvětlení žalobce a provedených lustrací, aniž by provedl nezbytné důkazy ke zjištění a posouzení intenzity zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i jeho rodinných příslušníků.
40. Krajský soud ani tuto námitku důvodnou neshledal. Podle konstantní judikatury platí, že v řízení o povinnosti opustit území (stejně tak jako v řízení o správním vyhoštění) jakožto řízení vedeném z moci úřední, je cizinec povinen tvrdit konkrétní skutečnosti svědčící o nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Jakkoli správní orgány nesou odpovědnost za řádné shromáždění podkladů pro rozhodnutí (§ 3, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu) nelze po nich požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatřovaly důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch porušení práva na soukromý a rodinný život, neboť je to především tento cizinec, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života a kdo nejlépe může vylíčit, proč by mělo jeho právo na respektování soukromého a rodinného života převážit nad jinými zájmy a hledisky (srov. rozsudky ze dne 29. 11. 2012, čj. 9 As 142/2012-21 či ze dne 10. 12. 2018, čj. 6 Azs 322/2018-28, ze dne 14. 3. 2019, čj. 1 Azs 367/2018-34). Správní orgán v tomto typu řízení tedy sice nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí, vyšetřovací povinnost správního orgánu však není bezbřehá. Své meze nalézají zejména v konfrontaci se zásadou hospodárnosti řízení.
41. Správní orgán I. stupně vyslechl žalobce a vycházel z provedených lustrací, úředního záznamu ze dne 12. 9. 2022 a podkladových materiálů pod čj. KRPA-297007-3/ČJ-2022-000022-50 založených ve správním spise, zmínil i již ukončené azylové řízení (s neudělením azylu). Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí poukázal rovněž na ukončené azylové řízení týkající se žalobce a jeho rodiny s tím, že neudělení azylu nabylo právní moci. Poukázal i na to, že se žalobcem jsou vedena jednotlivá řízení průběžně od roku 2019, a tak že lze informace o jeho soukromém a rodinném životě považovat za naprosto ucelené.
42. V tomto směru je nutno správním orgánům vytknout, že pokud ve svých rozhodnutích odkazují na dřívější nebo souběžně vedená řízení se žalobcem, je žádoucí je specifikovat (číslem jednacím, datem vydání rozhodnutí, apod.) a zásadní listiny z jiných řízení, které jsou významné pro toto řízení, založit do správního spisu. Pouhý obecný odkaz na jiná řízení by jako podklad pro rozhodnutí obstát nemohl. Nicméně v tomto konkrétním případě jsou zdejšímu krajskému soudu z úřední činnosti známy detaily azylového řízení vedeného se žalobcem (a jeho otcem, matkou a bratrem), neboť žalobu proti neudělení azylu projednával a zamítl rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, čj. 43 Az 1/2022-105. V něm se podrobně zabýval potížemi matky žalobce v zemi původu, pro které celá rodina požádala o azyl. Tyto potíže souvisely s konkrétním případem, kdy se jako novinářka měla dostat do kontaktu s citlivým materiálem pojednávajícím o osobách spojených s předchozím režimem. Soud ve zmíněném rozsudku zdůraznil, že posuzování odůvodněnosti strachu

z pronásledování má prospektivní povahu, proto správní orgán zkoumá potencialitu pronásledování po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu a je proto povinen vycházet a vycházel z aktuálních zpráv o zemi původu. Na jejich základě naznal, že v Arménii došlo v průběhu roku 2018 k zásadní změně politické situace, výměně dosavadní dlouholeté vládní garnitury a vyšetřování zločinů předchozího režimu a právě na základě těchto změn hodnotil možné ohrožení matky žalobce (novinářky). Důvody, pro které žalobce a celá jeho rodina opustili Arménii, byly přímo navázány na autoritářský režim vládnoucí v letech 1998-2018. I kdyby tedy matka žalobce byla v minulosti v zemi původu pronásledována ze strany státních orgánů, jednalo by se o útisk ze strany předchozího (svrženého) režimu; současná politická reprezentace pochází z dřívější opozice (v rámci níž se sama v minulosti angažovala), a tudíž nemá důvod vůči ní represivně vystupovat. Dále je v rozsudku konstatováno, že kompromitující materiál, se kterým se matka žalobce v roce 2000 seznámila v redakci, se týkal tehdy vládnoucích osob. Soud přitom neshledal důvod, proč by arménské státní orgány měly mít v současné době zájem na krytí nezákonných aktivit představitelů bývalého režimu, a tedy proč by v současné době měly chtít v souvislosti s prezentovanou událostí jakkoliv postihovat matku žalobce (potažmo celou její rodinu). Soud současně připustil, že nová vláda těžko snáší kritiku (vytváří tlak na kritické investigativní zpravodajství), ovšem nedopouští se násilí vůči novinářům, tak jak se to dělo za předchozího režimu; současně konstatoval, že k verbálním útokům na kritické novináře ze strany politiků dochází i v etablovaných demokraciích.

43. Kasační stížnost proti citovanému rozsudku zdejšího krajského soudu pak Nejvyšší správní soud odmítl rozhodnutím ze dne 28. 1. 2022, čj. 2 Azs 195/2021-61, když neshledal žádné vady a nedostatky v předcházejícím přezkumném řízení.
44. Jestliže tedy žalobce namítal, že žalovaný měl povědomí o minulém řízení o mezinárodní ochraně žalobce, a že přesto uzavřel, že v odvolání tvrzené skutečnosti nejsou ničím podloženy, pak tento závěr správních orgánů vychází právě ze shora zmíněných soudních rozhodnutí, které se naposled zabývaly rozhodnutím o neudělení azylu žalobci. Žalobce sice v této souvislosti poukazoval (pouze) na předchozí (starší) rozsudek Nejvyššího správního soudu v jeho azylové věci pod čj. 9 Azs 133/2018-93, ze kterého vyplývalo, že intenzita pronásledování rodiny mohla dosáhnout takové úrovně, pro kterou by bylo možno mezinárodní ochranu přiznat. Avšak tento předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu vycházel z podkladů shromážděných pro první rozhodnutí správního orgánu (zrušené), tj. ze zpráv o zemi původu z období před zásadní změnou politické situace v zemi v roce 2018. Pro udělení mezinárodní ochrany žalobci (a celé jeho rodině) tak v konečné fázi řízení nebyly shledány důvody a právě z důvodu politické změny v Arménii.
45. Žalobce současně namítal, že v rámci odvolání odkazoval na protokol o podání vysvětlení svého otce, ve kterém otec konkrétněji tvrdil okolnosti, v důsledku kterých by mohlo dojít k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i ostatních členů rodiny. K dotazu soudu při jednání dne 15. 3. 2023 zástupkyně žalobce potvrdila (tak jak bylo ostatně uvedeno i v odvolání žalobce), že otec žalobce při svém podání vysvětlení dne 12. 9. 2022 v souběžně vedeném řízení popisoval okolnosti, proč jeho rodina opustila zemi původu, a v návaznosti na to zdůvodňoval znemožnění návratu z důvodu nebezpečí smrti a pronásledování, přičemž poukazoval na rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 28. 11. 2018, čj. 9 Azs 133/2018-93, dle kterého problémy rodiny mohly dosáhnout intenzity pronásledování dle zákona azylu.

46. S ohledem na shora uvedené konečné závěry azylového řízení lze souhlasit se žalovaným v tom, že tvrzení žalobce o nemožnosti vycestování do Arménie, relevantně podložena nejsou. Ze shora citovaného rozsudku čj. 43 Az 1/2022-105 totiž jednoznačně plyne, že žalobce (a jeho rodina) již nemají s ohledem na podstatnou změnu politické situace v Arménii žádný rozumný důvod se obávat svého pronásledování od představitelů bývalého režimu. Otázka obav z pronásledování ve státě původu tak byla kompletně řešena v řízení o mezinárodní ochraně. Rovněž kompletně byla ve zmíněném rozsudku řešena otázka nevykonání vojenské služby žalobcem v Arménii a jeho obavy z nástupu na ni. Bylo v něm konstatováno, že branná povinnost je legitimní občanskou povinností, což uznává Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jakož i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, a že v případě žalobce nic nesvědčí tomu, že by jeho případné povolání do vojenské služby mělo mít takový charakter, že by mohlo naplnit obsah pojmu pronásledování. Také podle judikatury Nejvyššího správního soudu nepředstavuje požadavek státu na výkon vojenské povinnosti sám o sobě pronásledování. Jedná se o legitimní požadavek státu na jeho občany, směřující k obraně státu v případě ohrožení a občané jsou povinni mu vyhovět.
47. V rámci úvah o vlivu napadeného rozhodnutí na soukromý a rodinný život žalobce správní orgány akceptovaly rodinné vazby mezi žalobcem a zbytkem rodiny, které považovaly za skutečné, avšak zásah do soukromého a rodinného života žalobce hodnotily jako přiměřené s ohledem na okolnosti dané věci. Správní orgány současně konstatovaly, že rodiče žalobce a bratr nejsou (stejně jako žalobce) držiteli žádného platného oprávnění k pobytu na území České republiky a že jsou ve stejné pobytové situaci jako žalobce. Bylo zjištěno, že žalobce je dospělý, zdravý, svobodný, bezdětný a v zemi původu má zbytek své rodiny (sám to vypověděl). V ČR studuje ve čtvrtém ročníku střední umělecké školy. Krajský soud doplňuje, že pro případ, že by bylo nutné vzájemné odloučení žalobce od zbytku rodiny (tj. že by z nějakého důvodu nebylo nutné, aby vycestovali i další členové rodiny žalobce), platí v případě vztahů mezi dospělým dítětem a jeho rodiči, že pro závěr o nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území je třeba tvrdit a prokázat konkrétní skutečnosti svědčící o prvcích závislosti mezi těmito osobami (např. když se jedná o zletilé dítě trpící vážným onemocněním a rozhodnutí by jej vystavilo vážnému riziku, že se jeho zdravotní stav závažným a nevratným způsobem zhorší). V tomto směru však žalobce konkrétní tvrzení neuplatnil. Při jednání soudu dne 15. 3. 2023 pak zástupkyně žalobce na dotaz soudu, zda (příp. jak) se sám žalobce podílí na péči o otce (který je z důvodu nepříznivého zdravotního stavu v invalidním důchodu), sdělila, že žalobce mu poskytuje podporu, ale není pečující osobou o otce.
48. Jak již bylo konstatováno výše, rozhodnutí o povinnosti opustit území je judikaturou považováno za *de facto* nejmírnější opatření, jak vyřešit nelegální pobyt cizince na území České republiky, neboť neobsahuje žádnou sankci v podobě zákazu vstupu. Dopady tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života tak jsou právě s ohledem na absenci zákazu opětovného vstupu na území méně intenzivní. Samotná skutečnost, že má cizinec na území České republiky rodinné vazby, proto nemůže automaticky znamenat, že by stanovení povinnosti opustit území představovalo nepřiměřený zásah do

soukromého a rodinného života. A jak již také bylo uvedeno výše, nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince v důsledku vydání rozhodnutí o opuštění území bude zpravidla shledán pouze ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR. Nic takto výjimečného žalobce neuváděl ani ve správním řízení, ani v žalobě.

49. Krajský soud proto souhlasí se správními orgány a musí konstatovat, že ani on neshledal důvody, pro které by na žalobci nebylo možné spravedlivě požadovat, aby na přechodnou dobu vycestoval a uvedl svůj pobyt do souladu s právním pořádkem České republiky. Krajský soud dospěl k závěru, že veřejný zájem státu na tom, aby na jeho území pobývaly jen cizinci s platným pobytovým oprávněním, převážil v nyní projednávaném případě nad zájmem žalobce na ochraně jeho soukromého a rodinného života. Zájmy státu přitom nelze bagatelizovat, neboť respektování pravidel zákona o pobytu cizinců je nezbytné pro řádné fungování imigračního systému.
50. Dle názoru krajského soudu tedy správní orgány v zásadě dostaly povinnosti zjistit skutečný stav věci v míře potřebné pro posouzení věci a při svém rozhodování vzaly v úvahu všechny relevantní okolnosti daného případu, přičemž přihlédly ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. V daném případě pak skutečnost, že do správního spisu nezařadily jako podklad pro svá rozhodnutí v této věci rozhodnutí týkající se řízení o mezinárodní ochraně žalobce (ze kterých však bezpochyby při svém posouzení rovněž vycházely) a protokol ze dne 12. 9. 2022 o podání vysvětlení otce žalobce v souběžně vedeném řízení, tak nebyla za dané situace tak závažnou vadou řízení, která by ve svém výsledku měla vliv na zákonnost rozhodnutí.
51. Námitce žalobce o porušení mezinárodních závazků České republiky krajský soud rovněž nepřisvědčil. Pokud jde o namítaný čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), v daném případě jsou naplněny kumulativně podmínky obou částí čl. 8 odst. 2 této Úmluvy, neboť vydané rozhodnutí je v souladu se zákonem o pobytu cizinců a zároveň lze dodržování podmínek pobytu cizinců na území ČR podřadit pod pojem veřejné bezpečnosti. Napadené rozhodnutí vyjadřuje zájem státu na tom, aby bylo ukončeno protiprávní jednání žalobce spočívající v jeho nelegálním pobytu na území ČR. V této souvislosti lze odkázat na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 2 Azs 147/2016-30, ve kterém tento soud vyslovil, že „*ani článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“)* neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi.“
52. Žalobce vyslovil nesouhlas i s argumentací žalovaného, že se do situace, kvůli které s ním je řízení vedeno, dostal vlastním zaviněním. A k tomu uvedl, že v době zahájení předmětného řízení byla ve věci jeho trvalého pobytu na území ČR podána žaloba s návrhem na přiznání odkladného účinku, který byl přiznán, což mu umožnilo podat žádost o vízum strpění.
53. Krajský soud předně podotýká, že otázka zavinění řešené situace žalobcem není pro posouzení věci nijak podstatná. K této žalobní výhradě však nutno připomenout, že žalobce se ke správnímu orgánu k řešení své situace dostavil dne 12. 9. 2022, kdy již od 11. 9. 2022 pobýval na území ČR neoprávněně, neboť nevycestoval z území České republiky v době platnosti vydaného výjezdního příkazu (tj. do dne 10. 9. 2022). Bylo

přítom povinností žalobce pobývat na území pouze na základě platného pobytového oprávnění.

54. Žalobce dále poukázal na konstatování žalovaného, že „je možné, že účastník řízení v ČR ukončil studium maturitní zkouškou, avšak že vykonání maturitní zkoušky neznamená, že zlegalizuje jeho nelegální pobyt v ČR“, z čehož dovozuje, že se ani jeden ze správních orgánů skutečně nezabývaly jeho soukromým a rodinným životem, neboť on sám složení maturitní zkoušky v ČR netvrdil.
55. Je pravdou, že žalovaný tuto argumentaci uvedl ve svém rozhodnutí, přestože žalobce při podání vysvětlení vypověděl, že je ve čtvrtém (maturitním) ročníku střední školy. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí tuto skutečnost uvedl správně (viz strana 3 rozhodnutí). Je zřejmé, že žalovaný zaměnil údaje o studiu žalobce s údaji o studiu jeho bratra, který v roce 2022 složil maturitní zkoušku a byl přijat ke studiu na VŠE v Praze (což žalobce uvedl ve svém odvolání). Tato nesprávnost v rozhodnutí žalovaného se však nijak negativně neprojevila v hodnocení situace žalobce, neboť to jestli již maturitní zkoušku složil nebo ji má před sebou, nesehrála v posouzení žádnou roli. Správní orgán I. stupně přitom správně uvedl, že žalobce může studium přerušit a po získání pobytového oprávnění ve studiu pokračovat.
56. Žalobce v žalobě poukázal rovněž na to, že v souběžně probíhajícím řízení s jeho otcem vydal žalovaný dne 8. 12. 2022 rozhodnutí čj. CPR-34694-3/ČJ-2022-930310-V249, kterým rozhodnutí o jeho povinnosti opustit území členských států EU zrušil a nařídil správnímu orgánu I. stupně doplnit chybějící podklady pro zhodnocení přiměřenosti a následně toto hodnocení řádně provést. Při jednání soudu zástupkyně žalobce předložila i rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2022, čj. CPR-35534-3/ČJ-2022-930310-V238, týkající se matky žalobce, jímž bylo obdobně zrušeno rozhodnutí o její povinnosti opustit území členských států Evropské unie.
57. K tomu krajský soud uvádí, že z rozhodnutí žalovaného o zrušení prvostupňového rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR uložené otci žalobce vyplývá, že jej žalovaný zrušil z toho důvodu, že správní orgán I. stupně zcela opomenul zhodnocení případu z hlediska zdravotního stavu účastníka řízení, přestože uvedl, že je tři roky v invalidním důchodu z důvodu nesprávného lékařského postupu. Dalším důvodem pro zrušení byly rozpory v odůvodnění způsobené doslovným převzetím pasáží z rozhodnutí o povinnosti opustit území, které bylo vydáno synovi tohoto účastníka řízení (otce žalobce). Pokud jde o rozhodnutí žalovaného, kterým zrušil prvostupňové rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR uložené matce žalobce, z něho vyplývá, že je zrušil s odůvodněním, že se správní orgán I. stupně spokojil pouze s obecným konstatováním mírnějších následků rozhodnutí o povinnosti opustit území, přestože tato účastnice řízení uváděla, že na území ČR pobývají synové a manžel, kvůli kterým nemůže vycestovat. Nepřezkoumatelnými tak odvolací orgán shledal úvahy prvostupňového orgánu, ze kterých by bylo patrné, že její vycestování je i přes deklarované vazby možné.
58. Nutno připomenout, že ustanovení § 90 odst. 1 správního řádu zakládá odvolacímu orgánu pro případ, že dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, tři možné postupy: a) napadené rozhodnutí nebo jeho část zrušit a řízení zastavit, b) napadené rozhodnutí nebo jeho část zrušit a věc vrátit k novému projednání správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal anebo c) napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit (za dále tam stanovených podmínek). Ze shora

uvedeného lze dovodit, že nedostatky, které žalovaný jako odvolací orgán vytkl prvostupňovému rozhodnutí ohledně otce, resp. matky žalobce, se v rozhodnutí týkajícím se žalobce samotného nevyskytovaly. Z prvostupňového rozhodnutí týkajícího se žalobce je totiž zřejmé, že jeho zdravotní stav byl posouzen (jako dobrý), že žalobce konkrétní specifické důvody pro nezbytnost setrvání na území z hlediska vlivu na rodinný život netvrdil (jako např. svou osobní péči o invalidního otce, což ověřil i krajský soud při jednání soudu) a prvostupňový orgán nekonstatoval bez dalšího pouze a jen obecně mírnější následky rozhodnutí o povinnosti opustit území.

59. K poukazu zástupkyně žalobce na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2022, čj. 20 A 86/2021-51, krajský soud dodává, že je na nyní projednávanou věc zcela nepřiléhavý. Poukazovaný rozsudek se totiž týkal nezletilého žalobce závislého plně na svých rodičích, který pobýval na území ČR již od narození a v zemi původu nikdy nebyl. A právě za těchto poměrně mimořádných skutkových okolností (jak výslovně uvedl městský soud) nebylo v nejvlastnějším zájmu žalobce coby nezletilého dítěte jeho nucené navrácení do země původu. V označeném rozsudku tedy nebyla posuzována identická situace a nelze z něho dovodit ani jiný náhled na nepřiměřenost daného rozhodnutí. V nyní posuzovaném případě nejde ani o odtržení nezletilého dítěte od rodičů, nýbrž o opuštění země dospělou zdravou osobou, kdy nadto není dána překážka návratu zpět do České republiky (viz výše).
60. Ani poukaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2019, čj. 7 Azs 374/2018-28, podle kterého je třeba zvážit, zda i přes absenci zákazu vstupu cizince na území ČR nebude rozhodnutí o povinnosti opustit území vzhledem ke konkrétním skutkovým okolnostem soukromého a rodinného života daného cizince nepřiměřeně tvrdé, není případný. V odkazovaném případě šlo (jak konstatoval soud) o výjimečné a zcela atypické okolnosti, neboť předtím Městský soud v Brně rozhodl o osvojení stěžovatelky ze strany jejích českých příbuzných, když dospěl k závěru, že jsou ve věci dány důvody zvláštního zřetele hodné pro vydání rozhodnutí o osvojení ve smyslu § 848 odst. 1 občanského zákoníku, tedy osvojení, které je ze své podstaty výjimečné. Městský soud přitom v uvedeném rozsudku konstatoval, že *„přínosem pro osvojovanou bude zázemí a klid po traumatizujícím zážitku v rodné zemi, kam se již nechce a nemůže vrátit, pro osvojitele lze přínos shledávat v pomoci osvojované ve stáří“*. Správní orgán I. stupně se proto měl zabývat rodinnými vztahy mezi stěžovatelkou a jejími osvojiteli, tj. zda nadále naplňují poslání, pro které Městský soud v Brně shledal důvodnost osvojení a zda jejich existence v tomto zcela atypickém případě nepředstavuje překážku pro uložení povinnosti opustit území. Je tedy zřejmé, že šlo skutkově o zcela jinou situaci než v případě žalobce.
61. Krajský soud uzavírá, že předmětným rozhodnutím k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce sice v určité míře dojde, avšak tento zásah nelze vzhledem k žalobcem tvrzeným a správním orgánem zjištěným okolnostem považovat za nepřiměřený. Rozhodnutí o povinnosti opustit území, jak napovídá již samotný název, stanoví povinnost vycestovat z území, avšak (na rozdíl od správního vyhoštění) neukládá zákaz opětovně do České republiky přicestovat. Umožňuje tudíž cizinci v domovském státě zařídit vše potřebné pro legální pobyt na území České republiky a je prostředkem k tomu, aby cizinec uvedl svůj budoucí pobyt na území do souladu se zákonem. Opuštění území tak sice v projednávané věci může představovat narušení dosavadního rodinného a soukromého života žalobce, avšak tuto újmu nelze hodnotit jako natolik

zásadní, že by ospravedlňovala naprosto nezbytnou přítomnost žalobce na území ve smyslu shora citované judikatury. Případné odloučení od rodiny neznamená odloučení trvalé, ale toliko přechodné na dobu nezbytně nutnou k vyřízení příslušného pobytového oprávnění.

VI. Závěr a náklady řízení

62. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
63. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. března 2023

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně